

Kiertotalouskuulumisia rakentamislain tiimoilta

Harri Hakaste YM

Rakentamisen kiertotalouspäivä
12.4..2024

Uusi rakentamislaki (751/2023) tukee kiertotaloutta

VÄHÄHIILINEN RAKENTAMINEN

- Rakennusten hiilijalanjälkilaskenta tukee kiertotaloustuotteita (pienempi hiilijalanjälki)

RAKENNUKSEN ELINKAARIOMINAISUUDET

- Rakennusten pitkäikäisyys, muunneltavuus, korjattavuus, purettavuus ja siirrettävyys lisäävät rakennuksen ja sen osien käyttöikää
- Rakennuksen materiaaliseloste tehostaa materiaalivirtojen seuranta

PURKUMATERIAALI- JA RAKENNUSJÄTESELVITYS

- Selvitys edistää purkumateriaalien ja rakennusjätteen laadukasta hyödyntämistä
- Tehostaa rakennus- ja purkujätehuollon ohjausta

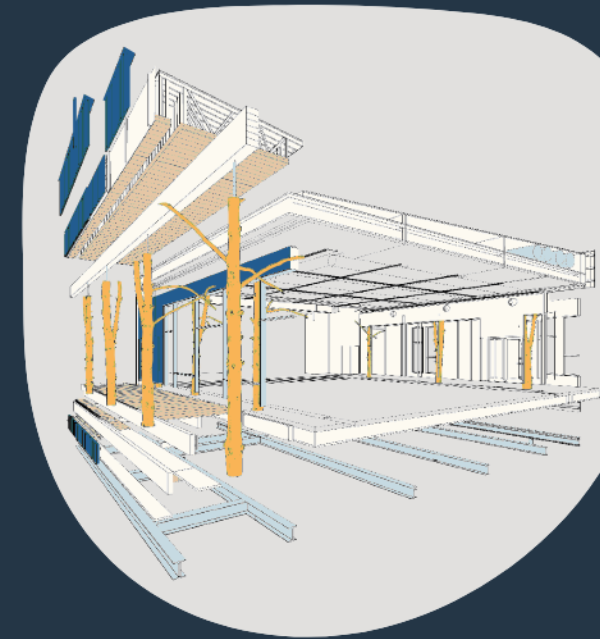
RakL 39 §

Rakennuksen elinkaariominaisuudet

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla elinkaariominaisuuksiltaan ekologiseksi sekä tavoitteelliselta tekniseltä käyttöiältään pitkäikäiseksi. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä pohjarakenteiden ja kantavien rakenteiden kestävyys sekä rakennuksen ja sen tilojen, rakennusosien sekä teknisten järjestelmien käyttöikä, käytettävyyteen, huollettavuuteen, muunneltavuuteen ja korjattavuuteen sekä rakennusosien purettavuuteen ja uudelleenkäytettävyyteen.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uudelle tai rakentamislupaa edellyttävälle laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle laaditaan materiaaliseloste...,

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä: 1) rakennuksen tavoitteellisesta teknisestä käyttöiästä, muunneltavuudesta, huollettavuudesta ja korjattavuudesta sekä rakennusosien purettavuudesta; 2) rakennuksen materiaaliselosteen laadimisesta ja sisällöstä ja selosteen säilyttämisestä sekä rakennusmateriaalien ja -tuotteiden luetteloinnista ja luettelon

Elinkaariominaisuudet rakennuksen pitkäikäisyyden edistämiseksi

Säilyvyys, joustavuus ja uudelleenkäytettävyys
kiertotalouden välineinä

Ympäristöministeriön julkaisu
2024:3

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Rakennuksen elinkaariominaisuuksien jäsenitys

Säilyvyys

Joustavuus

Uudelleenkäytettävyys

Tekninen
kestävyys

Kunnossa-
pidettävyys

Monikäyttöisyys

Muunneltavuus

Uudelleen-
käytettävyys
komponentteina

Siirrettävyys

Sisäinen
muunneltavuus

Laajennettavuus

Supistettavuus

RakL 16 § Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on hakiessaan rakentamis- tai purkamislupaa tai tehdessään purkamisilmoituksen esitettävä purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys, josta on käytävä ilmi arviot rakennus- tai purkuhankkeessa syntyvien purkumateriaalien määrästä.

Selvitystä ei kuitenkaan edellytetä hankkeissa, joissa purkumateriaalien määrä on vähäinen. Sellaisessa uuden rakennuksen rakentamishankkeessa, johon ei sisälly purkamista, on ilmoitettava arvio ainoastaan rakennuspaikalta pois kuljetettavan maa- ja kiviaineksen määrästä.

Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys on päivitettävä rakennus- tai purkuhankkeen valmistuttua siten, että siitä käyvät ilmi tiedot rakennuspaikalta pois kuljetettujen rakennus- ja purkujätteiden määrästä, toimituspaikoista ja käsittelystä. Myös uuden rakennuksen rakentamishankkeen selvitykseen on lisättävä tiedot syntyneistä rakennusjätteistä. Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvelvollisuudesta säädetään jätelain (646/2011) 15 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksessä edellytetyt tiedot ilmoitetaan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään tietokantaan.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen sisällöstä, laadinnasta ja tietojen ilmoittamisesta.

Rakentamislaki

16 § Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

Hyväksytty keväällä 2023

Voimaan 1.1.2025

Asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä

Purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmä

Kuulemistilaisuus + palautekysely touko-kesä -23

Lausuntokierros 12/23-02/24

Voimaan 1.1.2025

Määrittelyvaihe syksy-23 – kevät-24

Valmis v. 2024 lopussa

Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

1. Rakennus- tai purkamisluvan haku tai purkamisilmoituksen teko

Purkumateriaalit

Määrät materiaalijakeiden mukaisesti

Uudelleen-
käytettävät
rakennusosat

Vaaralliset aineet

Maa- ja kiviainekset

(tontilta pois kuljetettavat)

Jaoteltuna pilaantuneisiin/
pilaantumattomiin sekä pilaantumattomat
laadun mukaan (ehdotus)

*Tietojen
päivittäminen*

2. Luvan tai ilmoituksen lopputarkastusvaihe

Rakennus- ja purkujätteet

Määrät, toimituspaikka ja
käsittely

Uudelleen-
käytetyt
rakennus-
osat

Vaaralliset jätteet

Pilaantuneet maa- ja kiviainekset

Toimituspaikka ja
käsittely

Pilaantumattomat
maa- ja kiviainekset

Purkumateriaalit (ehdotus)

Rakentamis- tai purkamisluvan hakemisen tai purkamisilmoituksen tekemisen yhteydessä laadittavan selvityksen on sisällettävä arvio hankkeessa syntyvistä purkumateriaalien määrästä painoyksikköinä vähintään seuraavan jaottelun mukaisesti:

betoni	tiili	laatat ja keramiikka
asfaltti	bitumi ja kattohuopa	kipsi
puu, puupohjaiset tuotteet	metalli	lasi
muovi	eristeet	sähkö- ja elektroniikkalaitteet

Jos purkumateriaali sisältää useampia materiaaleja, on jaottelun perustuttava päämateriaalille. Selvitys voi lisäksi sisältää arvion uudelleenkäyttöön soveltuvista rakennusosista ja materiaaleista.

Maa- ja kiviainekset (ehdotus)

Rakentamis- tai purkamisluvan hakemisen tai purkamisilmoituksen tekemisen yhteydessä laadittavan selvityksen on sisällettävä arvio rakennuspaikalta pois kuljetettavien maa- ja kiviaineksien määrästä tilavuusyksikkönä siten, että erikseen ilmoitetaan pilaantuneet ja pilaantumattomat maa- ja kiviainekset.

Selvityksen on sisällettävä arvio pilaantumattomien maa- ja kiviainesten tyypeistä seuraavan jaottelun mukaisesti:

louhe

karkea maa- ja kiviaines

**hienorakeinen
maa- ja kiviaines**

**humuspitoinen
maa-aines**

**sekalainen maa- ja kiviaines,
täyttömaa-aines**

uusiomateriaali

Mikäli pilaantumattoman maa- tai kiviaineksen laatu ei ole tiedossa, ilmoitetaan pois kuljetettavan maa- ja kiviaineksen kokonaismäärä.

YmA Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

Lausuntopalaute

Lausuntoja annettiin yhteensä 31.

- Selvitys pääsääntöisesti nähtiin tärkeänä edellytyksenä materiaalikiertojen edistämisessä. Erityisesti korostettiin uudelleenkäytön merkitystä osana selvitystä.
- Yhteinen näkemys oli, että **selvityksen laatiminen tulee tehdä mahdollisimman helpoksi** mm. tietojärjestelmiä hyödyntäen. Tuplaraportointia tulisi välttää.
- Selvityksen soveltamisalan rajana olevaa ”**purkumateriaalien vähäisyyttä**” tulee täsmentää, pohjautuen esim. pinta-alaan (kokonaispurku) tai laajamittaiseen korjaukseen (korjaushankkeet)
- **Purkumateriaalien raportoinnissa** jäteasetuksen erilliskeräysjäsenystä enemmän kannatusta sai vaihtoehto, jossa betoni, tiilet ja keramiikka sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteet raportoitaisiin erikseen. Sekalaista/määrittelemätöntä materiaalia ehdotettiin mukaan materiaaliluetteloon.
- **Vaaralliset aineet** toivotaan määriteltävän asetuksessa selkeämmin, ml. otsonikerrosta tuhoavat aineet, F-kaasut ja POP-yhdisteet
- **Maa- ja kiviaineksia** koskevan tiedon kerääminen sai vaihtelevaa palautetta. Epäiltiin erityisesti ehdotetun jäsenyyksen soveltumista vakiintuneisiin käytäntöihin.
- **Selvityksen päivitykseen** liittyi eriäviä näkemyksiä. Toisaalta pidettiin tärkeänä arvioidun tiedon ja toteuman vertailua, toisaalta korostettiin helppoutta sekä SIIRTO-rekisterin tiedon riittävyttä /rekisterin kehittämistä
- Kira-alan ja rakennusvalvonnan **osaamisen vahvistamista** korostettiin osana selvityksen käyttöönottoa

Purkumateriaaleihin ja rakennusjätteeseen liittyvät tietojärjestelmät

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä RYTJ
Syke

- Materiaaliseloste
- (Ilmastaselvitys)

Rakennuslupajärjestelmät
(Lupapiste, Trimble)

**Rakennus- ja
purkujätetilastot**

**Purkumateriaali- ja
rakennusjätetietojärjestelmä**
Syke

Jäte- ja tuotetietojärjestelmä JTT

Siirto-rekisteri
Syke

Purkukartoitus.fi
Motiva/Metatavu

Materiaalitori
Motiva/Solita

**Muut
vaihdanta-
alustat**

< Kartoitus

Tila
Keskenäinen

 Muut purettavat rakennukset / rakennelmat

 Kartoituksen tiedot

 Uudelleenkäytettävät rakennusosat

 Purkujättemateriaalit

 Haitta-ainetta sisältävät materiaalit

 Liitteet

 Yhteenveto

Purkujättemateriaalit

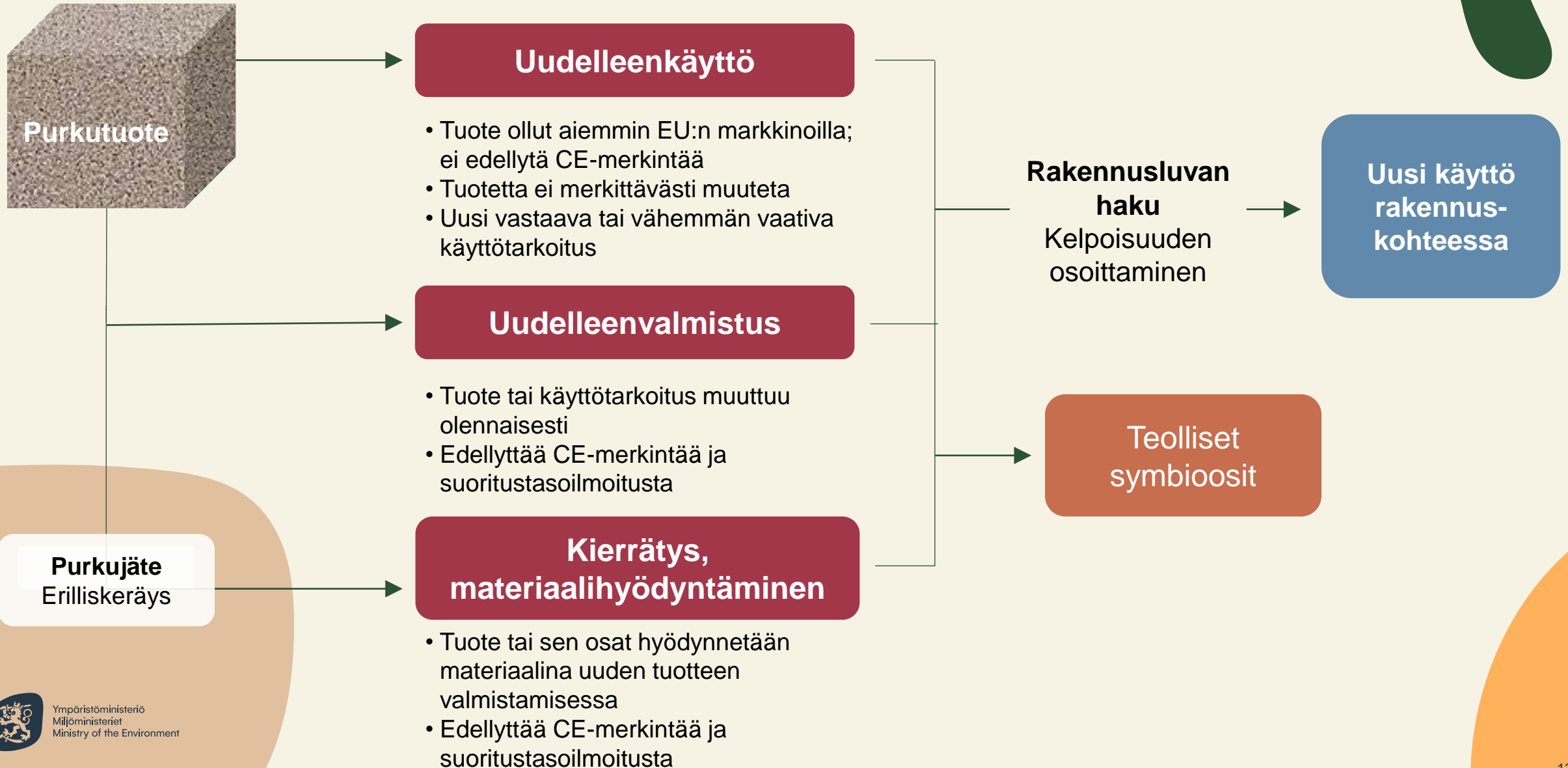
 POISTA

 LISÄÄ

☐	Materiaali	Jätekoodi	Jatkokäsittely
☐	Betoni	170101	Hyödyntäminen materiaalina

1-1 of 1 < >

Purkutuotteen hyödyntämisen polut

Meneillään...

- **Rakennustuotteiden uudelleenkäytön kelpoisuudenosoittamishankkeet**
 - Uuraket
 - Helsingin kiertotalousklusteri
 - ReCreate
- **Kiertotalouden green deal / Resurssiviisaat rakennukset**
- **Nordic Networks for Circular Construction**
 - Mm. Kiertotalouden esteitä ja mahdollisuuksia, mittaamista sekä hankintoja koskevat osahankkeet
 - Yhteenveto toukokuussa
- **Materiaalitorin ja purkukartoituksen omavaraisuusstrategia /Motiva**
- **Kira-Ilmasto kiertotaloushankkeet**
- **Tuleva EAKR-haku**

Kiitos!

Harri Hakaste

harri.hakaste@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment